

EDINOST

Uredništvo: ulica sv. Frančiška
Škofijskega št. 26, 1. nadstropje. Dopolni naj se pošilja uredništvu. Neizplačena
plačila se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Izdajatelj in odgovorni urednik
Anton Čerbač. Tiskarna Edinost. Tisk tiskarne Edinost. Naročnina
za mesec: 1.000. Za leto: 10.000. Pošta L. 1930, pol leta L. 23.— In celo leto L. 60.—
Za izposredništvo: 100. Telefon uredništva in uprave št. 11-37.

Poštarne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v
širokosti ene kolone (72 mm.). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent.
osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L. —, oglasi denarnih zavodov
po L. 2 — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj po L. 2 — Oglasi
naročnice in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv.
Frančiška Škofijskega št. 26, 1. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-37.

PISMO IZ JUGOSLAVIJE

Ljubljana, dne 17. februarja.

Naš notranje-politični položaj je ostal v bistvu neizpremenjen, pa čeprav je postal aktiva za ustvaritev opozicijskega bloka mnogo konkretnjša. Agitatorji opozicijskega bloka, med katere je šteli demokrate, člani Jugoslovanskega kluba pa dr. Spahovci skupno, so spoznali, da je opozicijski blok že v naprej obsojen na neuspeh, če je njegov cilj samo negativni, to je, da vrže vlado. Zato so veljala parlamentarna pogajanja opozicije v preteklem tednu edinele vprašanja, kako združiti opozicijo tako, da bi mogla zahtevati ne samo sestavo volivne, temveč tudi poslovne vlade.

Je to nad vse težje vprašanje, ker so nasprotje med posameznimi opozicijskimi strankami le prevelika in sicer ne samo z ozirom na njihove kulturne programe, temveč tudi z ozirom na njihovo državopravno naziranje. Demokrate so bili do zadnjega časa skrajni centralisti, Jugoslovanski klub je bil odločno plemenito avtonomističen. Spahovci so bili za regionalni avtonomizem, Radičevci, glavna rezerva opozicijskega bloka za zrušitev vlade, pa republikanski federalisti. Kako združiti vsa ta naziranja v skupnem delavnem programu, je bila najtežja naloga, ki jo je moral rešiti opozicijski blok.

Vse kaže, da je ta naloga vendarle nekoliko rešena. Demokrate so pristali na zahtevo avtonomistov pod pogojem, da se njihova uresničitev formalno ne veže z revizijo ustave. Avtonomistične in federalistične skupine pa so popustile v toliko, da se zadovoljujejo za gotovo dobo s položajem, kakršen je bil do dne 15. februarja, ko še ni bila likvidacija pokrajinske uprave v Zagrebu izvršena. V bistvu bi se sprejel kompromis, kakor ga je sklenila radikalna stranka s federalističnim blokom v znanem Markovem protokolu. Je v tem na vsak način prav interesantna pikantnost, da postane rešen Markov protokol ravno za one, ki so ga najbolj napadali in za one, ki so se ga že prav pošteno sramovali.

Z določitvijo tega načelnega vprašanja, določitve enotnega delovnega programa, pa niso težave za popolno realizacijo opozicijskega bloka nikakor dokončane. Sedaj je treba rešiti še nad vse težavno faktično vprašanje.

Večina opozicijskega bloka v skupščini je namreč zagotovila samo tedaj, če vstopi demokratski klub celotno v opozicijski blok. To pa nikakor še ni gotovo in Radičevci se prav globoko zavedajo, da more koalicija Pašić-Pribičević prinesiti njim težko blamažo in likvidirati vse težavne posledice, ki bi jih sicer rodil prihod Radičevcev v Beograd. Zato si skušajo propagatorji opozicijskega bloka na vsak način zagotoviti zavezanost g. Pribičevića in zato je danes ključ vse situacije ne pri Radiču, temveč pri Pribičeviću. To je opozicija tudi jasno priznala.

V "Siobodnem Domu" je napisal Radič Pribičeviću velik slavošpev, v katerem pravi, da je bil g. Pribičević vedno pošten človek in da more s poštenim človekom vedno sedeti za eno mizo in sodelovati in kar je najglavnejše, tudi sporazumeti. In dalje pravi Radič, da je Pribičević pristal na to, da prevzame mesto ministrskega predsednika v vladi opozicijskega bloka. Molk g. Pribičevića se je torej v resnici krasno izplačil in donesel mu je "rodilno vlogo" v bloku, pa čeprav je bila prvotno njegova ost obrnena proti Pribičeviću. V resnici, smolo ima g. Davidović. Lani je njegovo delo na kongresu Jugoslovanske zajednice v Zagrebu koristilo — edno radikalom, letos pa daje njegovo prizadevanje za ustvaritev opozicijskega bloka vodilno mesto — njegovemu tekmecu Pribičeviću.

Kako se bo odločil g. Pribičević, to je vprašanje prihodnjega tedna. Ne bo se lahko odločil g. Pribičević ne za eno in ne za drugo stališče. Vse dosedanje delo g. Pribičevića ga veže bolj na Pašičevo ko pa na Radičevo stališče. Vrh tega pa se mora zavedati g. Pribičević tudi tega, da bi bil kot ministrski predsednik general brez vojske. Njegovih 12 poslancev bi naravnost utonilo v številu drugih poslancev in g. Pribičević bi moral le preprosto plezati tako, kakor bi mu narekovali g. Korošec, Davidović in Radič, očetje današnjega opozicijskega bloka in faktični vladarji v eventualni vladi bloka. Več kot dvomljivo pa je, da bi hotel g. Pribičević igrati vlogo onega, ki uboga. Zato je verjetno, da bo molčal g. Pribičević še nekaj časa in si s tem utrdil svoje stališče. In naj bo potem odločitev g. Pribičevića kakršnakoli, je vendar gotovo, da ga bo njegov pravčasni molk nagradil.

V ostalem pa nima opozicijski blok sreče. V vprašanju ratifikacije sporazuma z Italijo je doživel popoln neuspeh in moral je že razglasiti, da ne bo oviral njegove ratifikacije.

Neuspeh pa je doživel tudi v vprašanju obtožbe dr. Markovića. Povdarjal sem že, da je bila s to obtožbo radikalna stranka nad vse težko zadeta, kajti skupina Rankovića je bila v tej točki skoraj prisiljena k frondiranju. In do fronde je tudi prišlo, saj se je skoraj 20 poslancev umaknilo glasovanju o Rankovičevem predlogu in med temi sta bila dva ministra (dr. Stojadinović in dr. Perić) in uplinski Stanić, ki

je zrušil brodarški sindikat. Z izglasovano zaupnico dr. Markovića v radikalnem klubu afera še vedno ni končana. Zakaj Ranković izjavlja, da bo glasoval za obtožbo, toda pod pogojem, da se izroči sodišču tudi par bivših neradikalnih ministrov, zlasti dr. Kumanudi in dr. Žerjav. S tem pa je de facto radikalna vlada parirala udarec zemljoradnikov, kajti opoziciji absolutno ni všeč, da bi se pričelo s kardinalnim iščenjem starih vprašanj. To se je jasno pokazalo ob priliki vložitve zemljoradniškega predloga. Od 48 demokratskih poslancev je podpisalo zemljoradniški predlog samo 15 poslancev, od 19 Spahovcev le 10, od 24 poslancev Jugoslovanskega kluba le 15. Noben bivši ministar, noben še ni kluba ni podpisal zemljoradniškega predloga. Jasno je vsled tega, da se radikali v tej točki zato nimajo bati opozicije in da je zaenkrat za nje položaj zopet rešen in da morejo dokončati najvažnejše stvari. Zato so tudi časopisi točno javili, da je ozdravel g. Pašić in da je zdrav tudi g. Nintić. Največja nevarnost je odstranjena in skupščina more pričeti zopet delati.

Vsa ta politična vprašanja pa ne zanimajo naše javnosti niti primeroma tako, kot bi se zdelo. Brez dvoma je, da je bil dvig dinarja našo javnost zelo presenetil in da je strah pred reakcijo precej splošen, zlasti se, ker je brezdvomno mednarodna spekulacija bistveno pripomogla k porastu dinarja. Toda na drugi strani je ravno tako gotovo, da je dinar moral narasti, ker je neupravičeno nizko notral. Naša preje tako pasivna trgovinska bilanca je postala aktivna, naš

proračun ni več pasiven in nad leto dni se vodi že stalno in dosledno producentna denarna politika, s tlačenjem se je prenehala, vrhu tega je naš zunanje-politični položaj zelo utrjen, kaj čuda, če pričena dinar rasti? Vrh vsega pa je omeniti šteto, da je pričel dr. Stojadinović izplačevati obveznice srbskih predvojnih dolgov. To se pravi, da je postala naša država zopet solventen dolžnik. Ni vrača torej, da ne bi svet zaupal v naš denar.

Ko je izsilil finančni minister nove davke in nove takse, sem povdarjal, da mora ta korak ugodno vplivati na kurs dinarja. Danes se to potrjuje in danes zanje dr. Stojadinović uspehe svojega doslednega in premočnega dela.

Na drugi strani pa je tudi jasno, da bo dvig dinarja pomenil za marsikoga gospodarsko smrt. Tudi to je potrebno. V našem gospodarstvu je vedno nimamo prave konkurence, ker se vse spolno nekvalificiranih ljudi vodi našo trgovino in industrijo. Zato je mogoče, da rastejo obremen z dinarjem tudi cene pridelkov in izdelkov. Napačno bi bilo pričakovati, da bi narastek dinarja takoj povzročil padec cen, toda neoprostljivo je, če cene rastejo obremen z dvigom dinarja. V interesu ljudstva je zato, da dvig dinarja zruši nespodobne in da povzroči zdravo konkurenco. In kakor se kaže, se bo to tudi zgodilo.

Bilanca našega življenja v preteklem tednu je aktivna in sicer v političnem, ko tudi v gospodarskem oziru. V političnem življenju izkazuje okrepitev srednje poti, opustitev skrajnosti, v gospodarskem pa dvig dinarja in z njim zvezanega napredka.

Tako se vendarle pričena časi, ko imajo prav optimisti in ko doživljajo razočaranja oni, ki nočejo verovati v silo in bodočnost Jugoslavije. Vse kaže, da bo ta proces v doglednem času še znatno napredoval.

O. P.

Čehoslovsko-poljski odnosi

Uloga Rusije v teh odnosih in pota čehoslovške politike

VARŠAVA, 18. Včerajšnji "Echo Warszawski", glasilo bivšega ministrskega predsednika Witosa, objavlja uvodnik pod naslovom "Poljska in čehoslovška republika, kjer dokazuje nepravilnost naziranja, da so nesporazumljenja med čehoslovsko in Poljsko neznačajnega pomena, navaden spor med sosedji ali obmejni incident, ki da se ga bo dalo zlahko odstraniti. Po misljenju omenjenega lista gre marveč tu za globlja vprašanja, ki izvirajo neposredno iz političnih smernic, katerim so sledili češki politiki že v preteklem stolletju in katerih se še danes držijo kljub spremembam položaja po vojni. "Echo Warszawski" se sklicuje na ta besede Palackega, drja Kramarja in raznih drugih čeških politikov ter nadaljuje z dokazovanjem, da je misel-vodnica čehoslovške politike Kramarjeva izjava: "Nikoli ne bomo mogli izjaviti, da smo postali svobodni za vse case, da je naša neodvisnost za vedno zjamčena, dokler ne bomo imeli za seboj silno, svobodno, slovansko in edinstveno Rusijo. Čehi si želijo tako Rusijo ter bi ji dali z veseljem ne le vzhodne kraje današnje Poljske, ampak tudi vso Poljsko, ako bi to bilo treba. List naglašja, da se sporna vprašanja radi Tešina in Javorine ne smejo smatrati za rešena. Citira resolucijo shoda poljske ljudske stranke, da se mora voditi proti čehoslovski prevladna politika ter da se mora naravnost začeti proti njej z gospodarskim bojem, ako se ne bo posrečilo skleniti trgovinsko pogodbo, ki naj prinese obema državam enake koristi. Na to stališče se bodo postavile vse demokratske stranke v Poljski.

Baltiška konferenca

Zamoyški predsednik konference program

VARŠAVA, 18. Pri otvoritvi konferencie baltičkih držav, ki se je vršila ob navzočnosti zunanjih ministrov Estonke, Finske, Litvinske in Poljske, je poljski minister Zamoyški poudarjal, da predstavlja ta konferenca novo etapo na poti zadnjih 4 let. Na tej konferenci, ki je sedma po letu 1920., se bodo vršile razprave o sedanjem mednarodnem položaju ter o političnem, gospodarskem in intelektualnem sodelovanju omenjenih 4 držav. Zunanji minister za Estonko Enckell je poudarjal, da bo konferenca stremela za zboljšanjem gospodarskega in političnega položaja v teh državah.

Nato so se vršile volitve predsednika. Bil je izvoljen poljski zunanji minister Zamoyški. Pri nadaljni razpravi je bilo določeno, da se bo delo razdelilo med dve komisiji in sicer politično in gospodarsko. Politčna komisija, kateri bo predsedoval minister Zamoyški, bo razpravljala o poročilih, ki se tičejo mednarodne politike, ter o poročilih glede sodelovanja baltičkih držav v področju Društva narodov. Po prečitanih tozadevnih predlogih je pričela splošna razprava. Nato je bil sprejet predlog ministra Enckella, naj se vrši prihodnja konferenca v Helsingforsu. Zvečer se je vršila seja gospodarske komisije.

Zaključek konferencie

VARŠAVA, 18. Konferenca je zaključila danes delo. Zaključil je konferenco minister Zamoyški. Objavljeno bo uradno poročilo o izidu konference.

Poročila o uspehu konference izvedencev

PARIZ, 18. Generalni tajnik reparacijske komisije je izjavil poročevalcu "Excelsior", da so vse vesti o namenih odbora izvedencev, ki krožijo v Londonu, Parizu in Bruslju, brez vsake podlage. Izvedenci niso še izvršili svojega dela, kakor ni še mogoče ugotoviti dneva za izročitev končnovelnega poročila. Vse, kar se že danes lahko reče, se da izreči v stavku, da bodo izvedenci prišli do soglasnih zaključkov; vse drugo so prazne izmišljotine.

Velike demonstracije bančnih uradnikov na Dunaju

DUNAJ, 18. Včeraj popoldne so se izvršili po mestu velikanski obhod uradnikov in drugih bančnih namestencev pri dunajskih bankah in hranilnicah. Demonstranti — vsa skupaj kakih 10.000 — so prišli z Ringa pred mestno palačo, kjer so imeli protestni shod. Tu je bilo javljeno, da nameravajo Union banka, Anglo depozitna in prometna banka, kakor tudi še neke druge velebanke, odpustiti stavkajoče uradnike. Vsa pogajanja so se do sedaj razbila.

Draginja v Budimpešti

Pred odstopom finančnega ministra?

BUDIMPEŠTA, 18. Draginja postaja od dne do dne neznošljiva. Cene najnujnejših življenjskih potrebščin so poskočile od včeraj do danes za 50%. Veliko število trgovin je danes sploh ostalo zaprtih, v drugih ni bilo mogoče dobiti blaga. V političnih krogih vlada velika nezadovoljnost radi finančnega ministra Kallaya, katerega brezglava devizna politika je povzročila padec ogrske krome in to strašno draginjo. Opozicijski politiki zahtevajo odstop finančnega ministra. Tudi v oficijelnih krogih se računa z odstopom Kallaya, vendar pa se na splošno misli, da ga bo ministrski predsednik obdržal do rešitve posojila.

Nemške manifestacije za Palatinat

BERLIN, 18. Včeraj so se vršile po vsej Nemčiji manifestacije za nemški Palatinat in za nemško Porenje, katerih se je povsod udeležila velikanska množica ljudstva. V Berlinu se je zborovanje vršilo v parlamentu ob navzočnosti državnega kancelarja Marxa in skoro vseh državnih in pruskih ministrov. Med drugimi je govoril minister za zasedene pokrajine, ki je izjavil, da si hoče Nemčija a svojo politiko ohraniti Porenje in ruhrsko kotlino brez nobene državne spremembe. Izrazil je upanje, da bo bližnja bodočnost prinesla rešitev vprašanja zasedenih pokrajin, katera pa da je odvisna od vprašanja reparacij. Zborovalci so se razšli, patriotične himne prepevaje.

Kahr demisijsiral

MÜNCHEN, 18. Von Kahr je podal ostavko kot generalni komisar. "Münchener Zeitung" poroča, da je istočasno odstopil tudi general Lossow.

Vlak telebnih z mosta

ERFURT, 18. Tovorni vlak, ki je vozil iz Münchena v Berlin, je pri Ludwigstadtu skočil s tira; stroj in polovica vlaka je zdrčalo z mosta na sporaj ležeče hiše, ki so zagorele. Bilo je več železničarjev mrtvih.

Separatizem likvidiran

SPEIER, 18. Dosedaj zaprti člani vlade Palatinata v Speierju so bili izpuščeni na svobodo. Kakih 1000 palatinskih separatistov je zbežalo.

LUDWIGSHAFEN, 18. Včeraj ponoči so separatisti zapustili Kaiserslautern in Neustadt.

FRANKFURT, 18. Francoski delegat v Pirmasensu je izdal tiralo za odsotnim urednikom Zoblom "Pirmasenser Zeitung". Tekom noči je bilo v Pirmasensu več oseb aretiranih, katere so se baje udeležile napada na magistrat.

Venizelos notranji minister?

ATENE, 18. Listi poročajo, da je Venizelos izjavil, da je pripravljen sprejeti listnico notranjega ministrstva ter voditi plebiscit.

Obsodba radi Barbussevega spora

PARIZ, 18. Urednik lista "Humanité" je bil obsojen na štiri mesece zapora, ker je objavil Barbussejev govor, ki ga je ta obdržal v Parizu.

DNEVNE VESTI

Laški liberalci in volitve

Tukajšnji osek italijanske liberalne stranke je imel v nedeljo občni zbor pod predsedstvom dr. Stocca. Predsednik je poročal zborovalcem o sklepih osrednjega vodstva liberalne stranke v Rimu. V smislu teh sklepov je liberalcem dovoljeno kandidirati na fašistovski listi. Zraven tega je samo posameznim pokrajinskim osekom prosto, da postavijo tam kjer to svetujejo okoliščine, liberalne sporedne ali manjšinske liste. Tržaški liberalci so se zanašali — kakor je nadalje rekel dr. Stocca — da bo v fašistovski listo vključen tudi kak vidnejši tržaški liberalci. V tem smislu je napravilo vodstvo tukajšnje sekcije liberalne stranke primerna korake v Rimu, ki pa so ostali brez uspeha. Zato je sklenilo, da postavi liberalna stranka v Julijski Krajini svojo posebno manjšinsko listo. Ta svoj sklep je odbor naznanil osrednjemu vodstvu v Rim in predstavnikom tukajšnjega fašizma. Vodstvo tržaškega fašizma pa je naznanilo liberalcem, da bodo fašisti smatrali njih listo za opozicijsko in da bodo ravnali s njo kot s takšno. Vsi poskusi, da bi se fašisti prepričali, da liberalci niso nikaka opozicija, ni izdal.

Kljub temu je obč. zbor odobril politiko vodstva in tako se bo liberalna stranka udeležila letošnje volilne borbe za manjšinsko listo. Svoj nastop opravičujejo s tem, da je v Julijski Krajini potrebno se boriti proti drugim manjšinskim listam posebno zato, ker se bodo v naši deželi potebovale za manjšinske mandate predvsem "nenarodni" in "protinarodni" elementi. S temi pridevki mislijo laški liberalci predvsem na Slovane. Ta razlog pa je le neutemeljen.

Predložitev kandidatnih list

V odgovor na razna vprašanja objavlja ministrski za vnanje stvari in pravosodje:

- 1) da na dodatnih polah izjave za predložitev kandidatnih list zadostujejo v svrhu overlovanja podpisa dveh ali več volilcev, ki so bili v to pooblašteni.
- 2) da se overlovanje, ki ga zahteva čl. 52 za izjavo o sprejemu kandidature, nanaša le na podpis.
- 3) da za tako overlovanje kakor tudi za vsako drugo, predpisano od volilnega zakona, niso potrebne priče in tudi se ne zahteva formalnost za legalizacijo.

Čl. 52 političnega volilnega zakona predpisuje, da se mora kandidati listi priložiti rojstni list vsakega kandidata, razen za bive poslance, katerih izvolitev je bila potrjena. Ti poslednji pa si morajo preskrbeti potrdilo od strani zborniškega tajnika, da je bila njihova izvolitev potrjena. Namesto tega pa tudi taki kandidati lahko predložijo rojstni list.

Nov volilni zakon

Izšel je ravnokar še napovedani zvezek dra Josipa Stefanija v zbirki juridičnih publikacij "Osservatore Triestino", ki prinaša "Zakon o političnih volitvah". Vsebuje: razsežne navedbe o razvoju volilnega reda v Italiji, poročilo vlade parlamentu o sedanjih volilnih reformi; popolno besedilo te poslednje s komentarji posameznih določb ter kazalo, po obsebnem redu, kar bo olajševalo hitro iskanje posameznih določb. Ta važna priročna knjiga je na prodaj po knjižničarjih.

Posvetovanja v opozicijskem bloku

BEograd, 17. Včeraj dopoldne sta odpotovala v Zagreb dr. Korošec in dr. Hranica. Tam bosta imela danes sestanek z zastopniki HRSS, da jih obvestita o položaju, v kolikor se je razvil od takrat, ko sta bila dr. Maček in dr. Krnjević v Beogradu. Na sestanku se bo razpravljalo tudi o onih političnih vprašanjih, zaradi katerih je nastal majhen zastoj v delu za osnivanje opozicijskega bloka. V glavnem pa se bo razpravljalo o vprašanju državne ureditve, ker je to vprašanje povezano z razpravo o stališču napram reviziji ustave. Odhod dr. Korošca in dr. Hranice v Zagreb so v Beogradu spremljali z velikim interesom. Glede na ta odhod se opozicija nada, da bo Radič že našel pota in načine za ustvaritev bloka. Toda splošno se opozarja na to, da bi radikali, če bi pri snovanju opozicijskega bloka prišlo do realnejših osnov, stali vsi, da ta položaj preprečijo.

V švic ostanje osemstot delavnik

BERN, 17. Danes se je vršilo glasovanje o predlogi, naj se dovedanje tedensko delo (46 ur) povzra na 54 ur. Bilo je oddanih 316.000 glasov proti ter 43.000 za. Glasovanja se je udeležilo 77% volilcev.

Italijansko-Jugoslovanski sporazum

pred jugoslovensko skupščino

BEograd, 18. Danes je skupščina razpravljala o dogovoru radi Reke. Po Nintičevem ekspoziciji je bila otvorjena debata, ki se še nadaljuje. Vlada ima zagotovljeno večino v skupščini za ratifikacijo te pogodbe.

Odrvrnen škandal v budimpeštanskem gledališču

BUDIMPEŠTA, 18. V budimpeštanski komediji se je sinoči prvič uprizorila Karl Capkova "R. U. R.". Ker je šovinistični tisk že tedne hujskal proti tej uprizoritvi ter objubljal za sinočnjo predstavo velike skandale, je več ducatov detektivov zasledilo gledališče.

glavni vzrok tiči v tem, da so bili tržaški laški liberalci hudo razžaljeni, ker ni Mussolini hotel sprejeti nikogar izmed njih v svojo večinsko listo.

Smrtna kosa. V soboto zjutraj je umrl tu Mihael Maurin, glavar znane narodne družine in oče nekdanjega odličnega načelnika tržaškega "Sokola". Cenjeni družini izrekamo iskreno sožalje.

Prezgodnji grob. V tržaški bolnišnici je v nedeljo popoldne preminil po dolgi in mučni bolezni 20letni Marij Zerjal. Pokojni je rodom Boljuncan. Zgubil je še v nežni mladosti očeta in mater, na kar je vidim pok. Marija, kako je bil na vsesokolski slavnosti v Ljubljani navdušen, srečen in zadovoljen in kako si je želel da bi zamogel sodelovati. Toda ne ta in ne druge želje se mu niso izpolnile.

Neizprosna smrt mu je prestrigla nit življenja v najlepši cvetosti, mladeniški dobi. Včeraj je bil pok. Marij prepeljan iz tržaške bolnišnice na dom obče spoštovanega in skrbnega gosp. Jos. Tul-a v Skedenj, a danes ob 4 pop. se vrši pogreb na domače pokopališče. Vsi, ki so poznali njegovo dobrosrčnost, nepokvarjeno srce in njegovo veliko ljubezen do svojega naroda, ga bodo ohranili v najlepšem in trajnem spominu.

Skedenj. Dramatični krožek vabi člane in članice, da se polnoštevilno udeležijo pogreba člana Marija Zerjale, ki se vrši danes 19. t. m. ob 4. uri popoldne. — Odbor.

Profesorji izpit iz francosčine, nemščine in filozofije je napravila na ljubljanskem vseučilišču naša tržaška rojakinja gđa Mařenka Bortolova, hčerka pisateljice gospe Marice Vodičnik od Sv. Ivana. Pokojni oče te poslednje je bil iz stare garde iz Naberjehovih časov. Bil je med ustanovitelji našega političnega društva in našega glasila in nekaj časa tudi občinski zastopnik okolice v mestnem svetu. Vse družini, ki je igrala znamenito vlogo v sponovanju tržaškega Slovenstva, izrekamo iskreno čestitko na srečnem in častnem dogodku.

Nalezljive bolezni v našem mestu. V tednu od 9. 2. do 16. 2. 1924 so bili v našem mestu sledeči slučaj nalezljivih bolezni: Davaica 10, škrlatica 24, porodna mrzlica 1, trakom 44, ošpice 80, norice 4, pljučna jetika 25, influenca 10, sifilis 2. Umrla je vsled influenze 4, sifilisa 2, pljučne jetike 14 oseb in vsled porodne mrzlice in ošpic po ena oseba.

Društvene vestil

Pevalno društvo "Ilirija" bo priredilo tudi letos tradicionalno pustno zabavo in sicer v nedeljo, 24. t. m. ob 21 uri sicer v nedeljo, 24. t. m. ob 21 uri v dvorani "Delavskega konsumnega društva", Campo S. Giacomo, 5.

Vabila-vstopnice se že razpošiljajo in se prosijo gospodje, ki ne nameravajo vstopnice obdržati, da jih povrnejo najkasneje do petka, 22. t. m., ker jih bo v nasprotnem slučaju odbor smatral kot dolžnike.

Člani in članice z družinami vred naj se udeležijo zabave brez posebnega vabila. — Odbor.

Iz tržaškega življenja

Posledica nepredvidnosti. Dva mornarja nevarno opečena. Žrtvi lastne nepredvidnosti sta bila mornarja Josip Pavin, star 30 let in Andrej Selestrin, star 39 let, oba krmilarja, vkrcana na parniku "Dana", zasidranem v naši luki. Preteklo nedeljo okoli 22. ure sta hotela v svoji kabini na parniku zanehtati peč. Da bi se drva prej vnela, sta vtila v peč precejšnje količine bencina. Da bi ne bila tega storila! Bencin se je hipoma vnel in silni plamen, ki je puhnil iz peči, je oba nepredvidna hudo ožgal; zadobila sta široke opekline po vsem zgornjem delu telesa, posebno po rokah in po obrazu. Na njuno bolelostno vpijeto so prihiteli drugi mornarji, ki so pogasili ogenj in podali ponesrečencema prvo pomoč. Nato sta bila z nekima javnim avtomobilom prepeljana v mestno bolnišnico. Nuno stanje je nevarno.

Nesrečen skok s tramvaja. Zrtev lastne nepredvidnosti je bil tudi 63-letni Cezar Cuccagna, stanujoč na Greti-Serbatolo št. 61. Predsinočnjim se je vozil s tramvajem proti Skedenju. V bližini hiše izseljencev v Skedenju je hotel starcu, ko je bil tramvaj še v teku, izstopiti. Skočil pa je tako nerodno, da je siloma tečnil na tla ter si pri tem zlomil obe nogi v gležnju; poleg tega je zadobil še druge prave po obrazu in po rokah. Na lice mesta poklicani zdravnik rešilne postaje mu je podal prvo pomoč, nato je bil ponesrečenec prepeljan v mestno bolnišnico.

Avtomobil ga je podrl. Crkoslavca Ludovika Semitz, starega 49 let, stanujočega v ulici Farneho št. 740, je zadela predsinotnjina huda nezgoda. Ko je šel po korzu V. E. III. ga je na vogalu ulice S. Spiridione podrl na tla zasebni avtomobil, ki ga je vodil trgovec Ivan Rom. Z istim avtomobilom je bil Semitz prepeljan v mestno bolnišnico, kjer je zdravnik dočkal, da ima mož levo nogo zlomljeno. Sprejeli so ga v kirurški oddelki.

Vezavševa nezgoda. Predsinočnjina je bil prepeljan v mestno bolnišnico voznik Josip Gorjup, star 61 let, stanujoč pri Sv. M. Magdaleni št. 434. Mož je imel desno nogo zlomljeno. Povedal je, da ko se je pozno ponoči z dvo-vprežnim vozom, naloženim z vinom, vračal iz Istre, se je v bližnji vasi Bertolci pri Kopru hotel izogniti nekemu avtomobilu, ki je vozil z ugašenimi lučmi. Stisnil se je k vozu, pri tem pa je prišel z nogo pod kolo, ki ga je poškovalo na omenjeni način. — Ponesrečenca so sprejeli v kirurški oddelki. Ležati bo moral 5 tednov.

Najhuja ni nikoli dobra. O tem reku se je prepričal delavec Anton Bizjak, star 22 let, stanujoč v ulici Molino a vento št. 70. Preteklo nedelje zvečer se je mudil v gostilni "Al Montebello", kjer je nekemu gostu postalo nenadoma slabo. Bizjak mu je hotel priskočiti naglo na pomoč, pri tem se je spodklanjil in se zalezel z desno roko v šipo pri oknu, ki se vdira. S hudo pretrgano roko se je mladenič zatekel v mestno bolnišnico, kjer je dobil potrebno pomoč.

Nezgodna pijanega plesalca. Kmet Joahim Šajn, star 19 let, doma iz kraja Citanova v Istri, je preteklo nedelje zvečer na plesu v domači vasi hotel pokazati plesalca, posebno pa plesalkam svojo gibčnost s tem, da je splezal na nek stebel v dvorani. Mladent je bil močno vinjen, menda radi tega se je kakanje njegove akrobatske spretnosti končalo z nepričakovano točko, namreč, da je gibčni fant nehote "skotil" na tla ter si pri tem zlomil

desno nogo. Nesrečni kmetijski akrobat je bil prepeljan v tukajšnji bolnišnico.

V znamenju strupa. Trije poskušeni samomorci. Preteklo nedeljo popoldne so nekateri ljudje našli na nekem travniku v Kolonji moža, ki se je zvijal na tleh v hudih bolečinah. Duh po karbolni kislini, ki se je širil krog neznanca, je navzoče prepiral, da gre za zastrupljenje. Na lice mesta poklicani zdravnik rešilne postaje je dal zastrupljenca prepeljati v mestno bolnišnico, kjer mu je izpral želodec. Mož se je izkazal za 33-letnega težaka Jakoba Umek, stanujočega v ulici Pier Luigi da Palestrina št. 4; ni pa hotel povedati, zakaj si je hotel vzeti življenje. Pozneje se je dočkal, da je bilo njegovemu obupnemu činu vzrok nesrečno ljubavno razmerje.

Njegovo stanje je precej nevarno.

V gostilni "Ai Soci" pri Sv. M. Magdaleni sp. si je včeraj popoldne skušal vzeti življenje uradnik pri mestni planinari Ernest Mosettig, star 54 let, stanujoč v ulici Toro št. 12. Zmešal se je z vinom v kozarcu precejšnje količine solitrove kisline ter nato izpil strupeno zmes. Kmalu potem se je zgrudil z boleštnim krikom s stolice. Navzočini gostje so mislili, da je mož postal slabo. Spremili so ga na dom k njegovim sorodnikom, ki stanuje v bližini gostilne. Ker je možu postajalo vedno slabše, je bil poklican na pomoč zdravnik "Zelenega križa". Ta je dočkal, da je Mosettig pil strup. Izpral mu je želodec, nato je dal prepeljati v mestno bolnišnico.

Zdi se, da si je hotel mož vzeti življenje radi nesrečnih družinskih razmer.

Njegovo stanje je nevarno, vendar zdravniki upajo, da mu rešijo življenje.

Hudo razočaranje v ljubezni je doživela 20-letna šivilja Pasvalina Casadei, stanujoča v ulici S. Giusto št. 11. Njen ljubček, neki tramvajski uslužbenec, po imenu Albert, se ji je izneveril; ni maral več zanjo. To je ubogo Pasvalino silno potrla. Zdelo se ji je, da ji brez ljubljene Alberta ni močeno živeti. V svojem obupu je včeraj popoldne v svojem stanovanju izpila nekoliko jodove tinkture. Toda ni ji bilo usojeno, da bi zapustila to solzno dolino. Prihitel je zdravnik "Zelenega križa", ki so ga domači deklice poklicale na pomoč. Ta je smrteljno Pasvalino z izpranjem želodca spravil iz nevarnosti. Vendar pa je morala deklica v mestno bolnišnico, kjer ji bodo odpravili njene telesne bolečine. Močeno se ji bodo v tem času zacelile tudi srčne rane.

Nesreča pri delu. Včeraj popoldne je v ladjedelnici S. Marco pri delu na krovu parnika "Isacco" padel mizar Josip Paolotti, star 53 let, stanujoč v ulici C. Belli št. 43. Pobit se je po levi strani prs. Dobil je potrebno pomoč v mestni bolnišnici, kamor je bil prepeljan z avtomobilom rešilne postaje.

Vesti z Goriskega

OBCINSKE VOLITVE V GORICI

O občinskih volitvah v Gorici, ki so se vršile v nedeljo, poroča agencija Stefani: "V nedeljo so se vršile v Gorici občinske volitve, ki so prinesle popoln trijumf fašistovski listi, katere je izvojevala večina in manjšino sedežev. 70% volilcev je glasovalo za fašistovske kandidate. Mesto se raduje."

Trijumf je bil popoln, a ne ravno junaški: fašistovski listi se ni bilo treba boriti proti nikaki drugi listi, ker je ni bilo...

Nesrečna tekma z vlakom. Potniki, ki so se včeraj vozili z osebnim vlakom, ki je odrinil iz Gorice proti Trstu ob 14.57, so imeli priliko opazovati izvanredno dirko. V bližini postaje Ronchi, kjer leži železniški tir ob cesti, se je levo kosati v brzini z vlakom motornim kolo, na katerem sta sedela dva motociklista. Kolo je drvelo nekaj časa vstric z vlakom in potniki pri oknih so vzpodbujali motocikliste, da bi vztrajala. Toda nenadoma se je na cesti močno zakadilo, motocikel se je hipoma razdelil na dva dela, izmed katerih se je eden z motociklistoma vred prevrnil v cestni jarek. Motociklista sta namreč zavozila v kup gramoza. Ko je prah polegal, so potniki ugotovili, da sta dva dela, izmed katerih se je eden z motociklistoma vred prevrnil v cestni jarek. Motociklista sta namreč zavozila v kup gramoza. Ko je prah polegal, so potniki ugotovili, da sta dva dela, izmed katerih se je eden z motociklistoma vred prevrnil v cestni jarek. Motociklista sta namreč zavozila v kup gramoza.

DAROV

Mesto venca na grob pok. Mihaela Maurin darujejo žalujoči ostali L. 100.— Šolškemu društvu.

Gospod N. N. daruje za refekcijo otr. vrtca na Vrdelec L. 7. Srčna hvala.

Borzná poročila.

Valuta	tržiščno trg.	0.04	0.06
avstrijske krome	0.0322	0.0327	
čehoslovaške krome	0.6675	0.67	
dinarji	30.—	30.25	
leji	11.75	12.50	
marke			
dolarji	22.05	22.15	
francoski franki	100.—	100.50	
švicarski franki	30.—	40.—	
angleški funti papirnat	99.10	99.35	

Mali oglasi

BABICA avtorizirana, sprejema noseče. Nizke cene. Zdravnik na razpolago. Govori slovensko. Tajnost zanjajena. Slavec Via Giulia 29. 205

ZGUBILA se je listnica z večjo svoto denarja in s potnim listom pri tobakarni Via Fabro. Pošteni najditelj je naprošen, da jo prinese proti nagradi hišniku Piazza Sansovino 2. 203

MALO POSESTVO v Križu 43, pri Tomaju, se proda. Cena po dogovoru. 179

POL VAGONA za selitev v Maribor, iščem v najkrajšem času. Jožef Zadnik, Scorsola S. Pietro 97. 202

SLOVENEK išče službe kot trgovski pomočnik ali skladiščnik, tudi pri starih podjetjih, najraje pri konzumnih ali gospodarskih društvih. Naslov pri upravnistvu. 201

KOMPANJUNA, s kapitalom in sodelovanjem, išče dobrodušnega delikatnega trgovca z bufetom v Jugoslaviji. Naslov pri upravnistvu. 206

V VEČJO delikatesno trgovino in buffet v Jugoslaviji, se sprejme izkušen pomočnik; eventualno kot tih družabnik, če poseduje nekaj gotovine. Naslov pri upravnistvu. 184

VLATO. Predno kupiš ali prodajš svoje dragocenosti, poiščite za cene v dobroznani zlatarni Povh Alojzij, Piazza Garibaldi št. 2, telefon 329. 185

MECESNI 30—40 se prodajo na Gočah št. 3. 182

VRATA in okna, rabljena, v dobrem stanju, se prodajo. Via Cassa di Risparmio 13. 195

RISBE za vezenje, s slovenskimi napisi, se dobijo samo v via Mazzini 51. 196

PRILIKAI Prodaj v Zidanem mostu, SHS, hišo z 18 stanovanji, staro trgovino z mešanim blagom, velikim skladiščem, vinoto itd. K hiši spada 6 oralo gozda, tik za njo. Lega ugodna, križišče železniških prog, bodočnost radi pomanjkanja stavbenega prostora. Naslov pri upravnistvu. 197

POSESTVO v bližini večjega mesta na Doljenjaku, z 18 oralo polja in njiv, 14 oralo gozda, prostornimi hlevi, dve zidani hiši z gostilno, pripravno tudi za otvoritev trgovine z mešanim blagom, ker ni nobene v okolici, ter z velikim sadnim vrtom pri hiši, se ugodno proda. Ponudbe na upravo lista pod "Priložnostni nakup". 198

ZLAT, srebrn in papirnat denar se kupuje in prodaja po zmernih cenah. Menjalnica via Giacinto Gallina 2, (nasproti hotela Moncenisio). Telefon 31-27. Govori se slovensko. 13

KRONE, srebro, zlato in platin kupujena. Plačam več kot drugi. Zlatarna Povh Albert, Trst, via Mazzini 46. 25

ZLATO, srebro, hriljante, plača po najvišjih cenah, Pertot. Via S. Francesco 15. II. 26

MASKE, domino, svilene obleke, nove, po konkurenčnih cenah. Via del Toro 12. I. 180

S tužnim srcem naznanjamo prežalostno vest, da je po kratki in mučni bolezni v Gospodu preminul

Franc Vodopivec

Žalujoča soproga in družini

Vodopivec-Črnič.

Trst, 18. februarja 1924. (14/8)

Novo pogrebno podjetje. Trst, Corso 47

Hočete prihraniti??

Hočete lep dar??

Hočete dober liker??

Kupite odlikovano

Jajčno Crema Marsala R. Crismandich

Potrosili bodele malo, dobili bodele

v dar lepo stensko uro in imeli bodele

izboren liker.

"The General Security"

Delniška družba za splošno zavarovanje

Popolnoma vplačana glavica L. 3.000.000.— ki se lahko poviša na L. 20.000.000.

Leta 1922: Prejete premije L. 20.000.000.

Plačane škode: L. 5.305.626.06.

Centralni sedež Rim, Piazza S. S. Apostoli 53 (Palača Colonna).

Panoge: Požar, tatvine, zavarovanje trgovskega kredita.

Glavna agencija za Julijsko Krajino in Reko

v Trstu, Piazza Vittorio Veneto 4, tel. 24-45

Iščejo se agenti za vse kraje. (5)

Podpisani naznanjajo tužno ves, da je njihov soprog in oče

Mihael Maurin

(165)

v soboto, 16. t. m., v 77. letu starosti v Gospodu preminul.

Pogreb se je vršil iz hiše žalosti v Via S. Francesco 53 v ponedeljek 18. t. m. ob 3.30.

Marija, soproga. Number, Miroslav, Vladimir, sinovi. Štefica, hčerka.

Jenny, Albin, Natalja, Andrejevna, sinuhe. Maks, vnuk.

ZAHVALA

Globoko ginjeni po izrednih dokazih prijateljstva in sočutja ob priliki nenadomestljive izgube naše ljubljene

MARIJE

Izrazimo svojo največjo hvalečnost preč. g. župniku Alojziju Kraju za blagodejne obiske in dušno tolažbo, g. učitelji iz Erzelja za prijazno vodstvo šolske mladine iz Goč in Loč, pevcem in pevkom za ganljivo petje, Marijinim družbam in vsem blagim osebam, ki so bodisi s poudarjenimi venci in cvetličami bodisi s spremstvom k večjemu politiku ali na katerikoli način izkazali zadnjo čast blagi pokojnici,

GOČE, 14. februarja 1924.

Družina FERJANČIČ.

COOPERATIVE OPERAIE

(DELAJSKE ZADRUGE)

DANES novo odpretje popolne likvidacije

Skladišča oblek

v ulici Raffineria št. 3 (vogal Piazza Garibaldi)

Vsi oddelki koncentrirani v prvem nadstropju.

Novi popusti - na cenah pri vseh predmetih

Največja prilika.

Manufakture, izdelane obleke za moške in

otroke. Obuvalo, klobuki, moško in žensko

perilo.

Potrebščine za pomladansko sezijo

Obiščite naša skladišča brez obveze za nakup.

Odrpto od 9-13 in od 15-19.

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1905.

Delniška glavica L. 15.000.000.— popolnoma vplačana.

Glavni sedež: Trst, Via S. Nicolò 9 (Lastna palača). Podružnici: ABBAZIA, ZARA.

Olajšuje vsako trgovsko operacijo z Jugoslavijo in z vzhodnimi deželami

Daje subvencije na blago, efekte in vrednosti

Otvorja akreditiva za nakup blaga. — Inkasno efektov in računov. Informacije. — Kupuje in prodaja blaga in druge valute. Jamstvena pisma in druge operacije po najugodnejših pogojih.

Sprejema vloge v lirah na hranilne knjižice in jih obrestuje po 4%, letno netto, a vloge na tekoči račun po 4%, vezane vloge proti odpovedi obrestuje najbolje po dogovoru.

Sprejema vloge v Dinarjih ter jih obrestuje najbolje po dogovoru.

Izvršuje nakazila v lirah in dinarjih za Jugoslavijo

PODLISTEK

Paul Bourget:

JEČA

(La Gêlle) (56)

Poslovenil F. P.

Na to vprašanje si ni našel odgovora. Toda ali je bil sploh mogoče kak natančen odgovor? Vsaka punca, naj bo še tako odločna, ima na sebi nekaj nedoločnega. Niti sama se ne pozna popolnoma. Prepričana je, da sledi tem in tem pobudam, medtem ko jo v resnici vodijo drugačni razlogi. Ivan-Marija Vialis je bil gosposki Lancelot slučajno predstavljen na nekem večeru pri očetu nekakega tovariša iz staroslovske šole. Da bi jo zopet in često videl, je začel takoj uporabljati ono iznajdljivost, porajajočo se ljubezni, glede katere se ženska, ki ji je namenjena, nikdar ne moti. Ko je Sabina ugotovila, da se je ta mladenič zaljubil vanjo, je bila prva njena poteza taka, da mu je dala pogum. To pa enostavno vlad tega, ker je kazala doma Lancelot proti njemu nekako antipatijo, ki se je tudi dala razlagati na enostaven način. Kako naj bi bila mačeha sprejela dobre volje misel, da bo njena pastorka, katero je sovratila, sklenila zvezo, s katero bi bili združeni vsi izgledi sreče, o kakršni more sanjati bogati meščani: čistilnost družine, izobrazba, resnost značaja in veliko bogastvo? Ko je Sabini sporočil njen oče snubitev, se je ona kljub temu nekako obotavljala, predvsem radi gospe Vialis in pa tudi iz strahu pred morebitno novo sužnjostjo v tej drugi družini. Ker pa je bilo jasno, da jo Ivan-Marija globoko ljubi, ga je vzel v polni zavesti svoje oblasti nad njim. "Delala bom z njim, kar bom hotela", Citatelj se bo še spominjal, s kako hotela, si je mislila. To se ji je preveč posrečilo. Citatelj se bo še spominjal, s kako grenkobo je mati Ivana-Marie pravila najbolj zanesljivemu zaupniku v njenih nesrečah o pariskem veseljaštvu, kateremu se je vdajal mladi zakonski par pod Sabininim vodstvom. To je bila ona pijanost nad osvoboditvijo, ki jo je videla samotarka iz ulice Saint-Dominique za privolitvijo svoje bodoče snahu. Nekaj časa pa je vendar mislila, da jo bo morda priklenila hvalečnost na njega, ki ji je napravil veselje osvoboditve. In res je opazila pri mladi ženi odločitvami.